

Ekonominin daha da yavaşlaması bekleniyor

Yavuz Işık
THBB Yönetim Kurulu Başkanı
President

Değerli üyeler ve sektörümüzün değerli paydaşları, inşaatın en temel kolu olan hazır beton sektörünün temsilcisi olarak çalışmalarımızı yoğun bir şekilde sürdürüyoruz.

Ülkemizin örnek sektörel öz denetim kuruluşlarından biri olarak 1995 yılından bu yana çalışmalarına devam eden Kalite Güvence Sistemi (KGS) Kurulunun 60. toplantısını ve KGS 50. İcra Komitesi toplantısını temmuz ayında Ankara'da düzenledik. Beton ile ilgili kamu ve özel nitelikte bütün tarafların ve akademinin katılımı ile oluşturulan KGS Kurulu, her 3 ayda bir toplanarak KGS'nin yönetimini sürdürmektedir.

Birliğimiz tarafından ülkemize tanıtılan Beton Sürdürülebilirlik Konseyinin (CSC) belgelendirmeleri devam ediyor. Konseyin Belgelendirme Kuruluşu olan KGS'nin yaptığı denetimler sonucunda AKÇANSA'nın Bursa Agregası Tesisi, Türkiye'de "Platin" seviyesinde CSC Sertifikası alan ilk agregası oldu. ALBAYRAK BETON'un Yenidoğan Hazır Beton Tesisi, ALTON BETON'un Şile Hazır Beton Tesisi ve Şile Agregası Tesisi, DANIŞ MADENCİLİK'in Kemerburgaz Agregası Tesisi ve ÇİMSA'nın Misis Hazır Beton Tesisi, CSC sertifikasını "Altın" seviyesinde aldı. ÇİMKO Çimento ve Beton'un Osmaniye, Altınşehir ve Kahramanmaraş Hazır Beton Tesisleri de "Bronz" seviyede CSC Belgesi aldı. Bu vesileyle, sürdürülebilirliği önemseyerek çalışmalarını yürüten değerli üyelerimizi tebrik ediyor; çevreye duyarlı üretim yapan ve sürdürülebilirlik odaklı çalışan hazır

beton, çimento, agregası ve prefabrik sektörlerindeki tüm firmaları bir kez daha bu sisteme dâhil olmaya davet ediyorum.

Meslek içi eğitimlerimizi ve mesleki yeterlilik sınavlarımızı yoğun bir şekilde sürdürüyoruz. Transmikser üzerinde uygulaması ve teorik olarak yapılan Ekonomik ve Güvenli Sürüş Eğitimi, nisan ve mayıs aylarında Yiğit Beton'un Ankara Şaşmaz tesisinde, İNOSEL Çimento Hazır Beton'un personeli için Votorantim Çimento'nun Ankara Güvercinlik ve Sincan hazır beton tesislerinde düzenledik. Transmikser, mobil beton pompası, silobası ve damperli kamyon operatörlerine yönelik uygulamalı olarak yapılan Güvenli Sürüş Eğitimimizi ise mayıs ayında Yiğit Beton'un Ankara Şaşmaz ve Karapürçek tesislerinde yaptık.

THBB MYM olarak Beton Pompa Operatörü Mesleki Yeterlilik Sınavımızı mayıs ayında AKÇANSA'nın Bursa tesisinde yaptık. Beton Santral Operatörü Mesleki Yeterlilik Sınavlarımızı ise mayıs ve haziran aylarında ONUR BETON'un İstanbul Eyüp tesisinde, LİMAK BETON'un Kahramanmaraş, İskenderun, Hatay, Ankara Güvercinlik tesisinde, İSTON'un Tuzla tesisinde ve ÇİMBETON'un İzmir Işıkkent tesisinde yaptık. İş güvenliğine uyumlu, nitelikli ve sorunsuz çalışma koşulları gereği personelinizin Beton Pompa Operatörlüğü ve Beton Santral Operatörlüğü Mesleki Yeterlilik Belgesi alması için THBB MYM'ye başvurularını bekliyoruz.

Sektörümüzü bütün platformlarda temsil ediyor, etkinlikleri ve gelişmeleri yakından izlemeyi sürdürüyoruz. Mayıs ayında teledenk konferans yöntemiyle yapılan Avrupa Hazır Beton Birliğinin (ERMCO) 2024 yılı Temsilciler Toplantısı, 31. Dönem Yönetim

The economy is expected to further slow down

Following the rise in interest rates and other tightening policies, it appears that the cooling in the economy started in July. The data at the beginning of July confirms this. The decline in credit card expenditures compared to the previous month is an indication of the slowdown on the consumption side. It can be said that with the current interest rate, the economy will further slow down in the rest of the year, but despite this, it does not seem possible for the CBRT to reach the target inflation rate at the end of the year. In this case, our country will start 2025 at a distance from the 14% target. Therefore, a serious relaxation in the interest rate policy should not be expected by the economic management in 2025. In the current situation, the 2 percent limit imposed on credit growth will not increase.

Kurulunun 6. ve son toplantısı ve 32. Dönem Yönetim Kurulunun ilk toplantısına; haziran ayında Üyesi ve Bölgesel Sistem Operatörü olduğumuz Beton Sürdürülebilirlik Konseyinin (CSC) Yönetim Kurulu toplantısına, temmuz ayında CSC Bölgesel Sistem Operatörleri toplantısına, haziran ayında Yapı Ürünleri Üreticileri Federasyonunun (YÜF) Yönetim Kurulu toplantısına katılarak ülkemizi ve sektörümüzü etkileyen gelişmeleri takip ettik.

Bu projelerimiz devam ederken seminer etkinliklerini sürdürdük. Haziran ayında üyemiz ÇİMKO'nun Malatya İnşaat Mühendisleri Odası iş birliğiyle düzenlediği "Yapıları Koruma ve Güçlendirme Semineri"ne konuk olduk. Sektör paydaşlarının yoğun ilgi gösterdiği seminerde, Birliğimizin faaliyetleri hakkında bilgi verdikten sonra "Doğru Beton Uygulamaları ve Yapıların Güçlendirilmesinde Betonun Rolü" konulu bir sunum yaptık.

Kanada Başkonsolosluğu, yeşil ve sürdürülebilir inşaat teknolojilerinde uzmanlaşmış dokuz Kanadalı şirketi İstanbul'da ağırladı. Eureka fon sağlama mekanizması kapsamında Kanadalı firmalar ile Türk meslektaşları arasında iş birliğine dayalı araştırma ve geliştirme (AR-GE) ortaklıklarını teşvik etmeyi amaçlayan etkinliğe, Birliğimize gelen davet üzerine katıldık.

Her fırsatta sektörü ve Birliğimizi tanıtmaya devam ediyor, hal-kıymızı ve bütün paydaşlarımızı bilgilendiriyoruz. Haziran ayında canlı yayınına konuk olduğum Bloomberg HT "60 Dakika" programında depreme dayanıklı yapılaşmanın yanı sıra inşaat ve hazır beton sektörleriyle ilgili değerlendirmelerimizi paylaştım. Geçtiğimiz aylarda yaptığımız çalışmalarını özetledikten sonra ekonomik değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. 31 Mart öncesi piyasada ciddi spekülasyonlar döviz atakları olduğunu biliyoruz. Beklenti, seçimden sonra döviz kurunun ciddi şekilde artış göstereceği yönündeydi. Merkez Bankası güçlü bir mesaj için gösterge faizini 5 puan artırdı. Bugün geldiğimiz noktada, TCMB brüt rezervleri temmuz ortasında 5,4 milyar dolar artarak 153,8 milyar dolar ile yeni tarihi zirvesine yükseldi. Swap hariç rezervler son 4 yılın zirvesine ulaştı.

Faiz seviyesindeki yükseliş ve diğer sıkılaştırma politikaları sonrasında temmuz ayında ekonomideki soğumanın başladığı görülmektedir. Temmuz başındaki veriler bunu teyit etmektedir. Kredi kartı harcamalarında önceki aya göre gerçekleşen düşüş, tüketim tarafındaki hız kesmenin göstergesidir. Mevcut faiz düzeyi ile yılın geri kalan kısmında ekonominin daha da yavaşlayacağı söylenebilir ancak buna rağmen yıl sonunda TCMB'nin hedef enflasyon oranını yakalaması mümkün görünmemektedir. Bu durumda, ülkemiz 2025 yılına %14 hedefinden uzak bir şekilde başlayacaktır. Bu nedenle, ekonomi yönetimi tarafından faiz politikasında 2025 yılında da ciddi bir gevşeme beklenmemelidir. Mevcut durumda kredi büyümesine getirilen yüzde 2 sınırı artmayacaktır.

Tüketici enflasyonunun 2024 sonunda Merkez Bankası tahmin aralığının üst sınırı olan %42 seviyesinde gerçekleşmesi muhtemel görünmektedir. Zira son açıklanan Piyasa Katılımcıları Anketi'nde beklenen yıl sonu enflasyonu yüzde 43 olarak gerçekleşmiştir. Enflasyonun %42 civarında tamamlanacağı varsayımı altında politika faizinin, yılın son çeyreğindeki toplantılarda %50'den 45'e indirilme ihtimali yüksektir. 5 puanlık indirimin piyasaya olumlu etkisinin ne olacağını kestirmekse oldukça zordur.

Moody's, Türkiye'nin kredi notunu iki basamak birden yükseltip görünümü pozitif yapmıştı. Buna rağmen, Türkiye yatırım yapılabilir ülke eşliğinin dört basamak altında yer almaktadır. Mevcut durumda Türkiye'nin enflasyonda istenilen başarıyı elde etmeye yönelik adımları atmaya devam etmesi halinde bu not artışlarının sürmesi beklenmelidir.

Enflasyon noktasında ana belirleyici olan döviz kuru sakin devam etmektedir, bu da enflasyonu düşürücü yönde etki sağlamaktadır. Piyasalar biri gelecek toplantıda olmak üzere Avrupa Merkez Bankasının yılsonuna kadar iki indirim yapmasını beklemektedir.

FED faiz indirim süreci başlatmaya oldukça yakındır. FED Başkanı Powell'ın son konuşmalarında istihdam piyasasında ani bir bozulma endişesi dile getirilmektedir. Bu da olası faiz indirim senaryosunu güçlendiren bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır.

2025 yılı Avrupa ve ABD ekonomileri açısından nispeten daha kolay olacakken ülkemiz için aynısını söylemek mümkün değildir. Öyle ki IMF, Türkiye büyüme beklentisini 2024 için 0,5 puan artışla yüzde 3,6'ya çıkarırken 2025 için ise 0,5 puan düşürerek yüzde 2,7'ye indirmiştir. Finansmana erişimdeki kısıtlar ve finansman maliyeti yüksek kaldıkça süreç bu şekilde devam edecektir.

Tüm bu gelişmeler inşaat ve konut sektörlerine de yansımıştır. Haziran'da konut satışları yıllık bazda yüzde 5,2 azalarak 79.313 adet olmuştur. İpotekli satışlar yüzde 49,4 azalmış ve toplam satışlar içindeki payı yüzde 8,6'ya düşmüştür. Her ay gerçekleştirdiğimiz Hazır Beton Endeksi haziran ayı sonuçlarında Faaliyet Endeksi'nin son 60 ayın en düşük seviyesine gelmesi, inşaat sektöründe gerilemenin boyutlarına dikkat çekmektedir. Yılın ikinci yarısından itibaren inşaat sektöründe ciddi bir gerileme beklemekteyiz. Zira beklenti ve güven endeksleri de haziranda oldukça düşük gerçekleşmiştir.

İnşaat sektörü satış ve büyüme kanalındaki geriye gidiş fiyatlarla da yansımıştır. Mayıs'ta Konut Fiyat Endeksi yıllık bazda yüzde 45 artmıştır. Bu ekim 2021'den bu yana en düşük artıştır. Mayıs ayında konut fiyatlarındaki reel düşüş ise yüzde 14,9 olmuştur. Son 11 ayın 10'unda konut fiyatları TÜİK enflasyonun altında artış göstermiştir.